

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse
ja Kultuuri
Organisatsioon

UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon

Infokiri nr 8
detsember 2010

UNESCO sündmused

Vaimse kultuuripärandi kaitse komitee istung Kenyas

15.-19.novembril toimus Nairobis UNESCO valitsustevahelise vaimse kultuuripärandi kaitse komitee viies korraline istung, kus Eestit esindasid TÜ kultuuriteaduste professor ja UNESCO ERK nõukogu esimees Kristin Kuutma ning Margit Siim UNESCO ERKst.

Eesti jaoks oli kõige olulisem vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kandetaotluste päevakorrapunkt, kuna nende taotluste kohta oli langetanud eelotsuse vaimse kultuuripärandi komitee liikmete hulgast valitud alakomitee, mida juhtis Eesti. Professor Kuutma tutvustas alakomitee juhina alakomitee tehtud tööd ja otsuseid komitee täiskoosseisule. Alakomitee hinnangul vastas 54 taotlusest kriteeriumidele 46. Kokku kanti esindusnimekirja 47 kultuurinähtust. Istungil valiti ka uus alakomitee. Kuna peeti oluliseks seniste kogemuste edasiandmist, valiti alakomiteesse tagasi Korea Vabariik ja Keenia, kes on endiselt komitee liikmed. Neile lisandusid Itaalia, Horvaatia, Venetsueela ja Jordaania.

Järgmine komitee istung toimub 2011.a novembris Indoneesias. Selle raames on kavas korraldada ka nõupidamine akadeemilistele ekspertidele, kes moodustavad töörühma konventsiooni rakendamise uurimiseks. Töörühma juhatusse on kutsutud ka professor Kristin Kuutma, töörühma juhina konventsiooni üldkogu president professor Toshiyuki Kono Jaapanist. Töörühma algatuskoosolek toimus Nairobi istungil.

Istungi toimumispaik: Nairobi konverentsikeskus

1954. a Haagi konventsiooni teise protokollu komitee istung Pariisis

Kultuuriministeeriumi asekanter Anton Pärn osales 22.-24.11.2010 UNESCO Relvakonflikti korraldatud kultuuriväärtuste kaitse Haagi konventsiooni teise protokollu komitee istungil Pariisis. Oluliseks arutlustemaks oli tõhustatud kaitse süsteem, mis on konventsiooni teise protokolliga ette nähtud inimkonnale väga oluliste kultuuriväärtuste jaoks, millel on piisav riiklik kaitse ja mida ei kasutata sõjalisel eesmärgil.

1954.a Haagi konventsiooni embleem

UNESCO noorte professionaalide programm on avatud

Programm on mõeldud alla 30-aastastele vähemalt magistrikraadi omandanud noortele, kes valdavad vabalt inglise või prantsuse keelt ning soovivad kandideerida töökohtadele UNESCO peakorteris. Kandideerida saab ainult UNESCO ERK kaudu. Dokumentide esitamise tähtaeg on 1. veebruar 2011. a. Mitmeastmelise kandideerimisprotsessi edukalt läbinud noored saavad aastase töölepingu ja alustavad tööd tõenäoliselt 2011.a viimases kvartalis. Töölepingu pikendamine sõltub töö tulemuslikkusest. Lisainfo www.unesco.ee

Eesti saab uue alalise esindaja UNESCO juures

President Toomas Hendrik Ilves nimetas 27. oktoobril praeguse välisministeeriumi kantsleri Marten Koka Eesti erakorraliseks ja täievoliliseks suursaadikuks, alaliseks esindajaks UNESCO juures, asukohaga Pariisis ning Eesti Vabariigi erakorraliseks ja täievoliliseks suursaadikuks, alaliseks esindajaks Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) juures, asukohaga Pariisis. Marten Koka asub tööle 2011.a alguses.

UNESCO ERK
Pikk 2, 10123 Tallinn
Tel: 6 441431
Faks: 6 313757
unesco@unesco.ee
www.unesco.ee

Eesti vabatahtlikud annetused UNESCO fondidesse

Paljude UNESCO konventsioonide raames on loodud spetsiaalsed fondid konventsiooni eesmärkide saavutamiseks rahvusvahelises koostöös. Mõned neist fondidest põhinevad konventsiooniosaliste kohustuslikel sissemaksetel, mille suuruseks on tavaliselt 1% organisatsiooni üldisest liikmemaksust, kuid lisaks oodatakse ka vabatahtlikku panustamist.

Sellised fondid on näiteks maailmapärandi fond ja vaimse kultuuripärandi kaitse fond. Eesti kohustuslik liikmemaks mõlema nimetatud fondi puhul oli 2010. aastal 1306 USD. Sel suvel Brasílias toimunud maailmapärandi komitee istungil arutati ka võimalusi, kuidas hoogustada vabatahtlikke annetusi maailmapärandi fondi. Ühe võimalusena nähti kohustuslike sissemaksete vabatahtlikku kahekordistamist. Eesti võttis sellest ettepanekust kinni ja kultuuriministeerium kandis 2010. a detsembris täiendavalt 1306 USD maailmapärandi fondi.

Teised fondid põhinevad ainult vabatahtlikel sissemaksetel. Selliste fondide näiteks võib tuua rahvusvahelise kultuurilise mitmekesisuse fondi, mis on loodud UNESCO Kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse edendamise ja kaitsmise konventsiooni raames. 2010. a märtsi seisuga oli sellesse fondi panustanud 19 riiki, sh Eesti, ning fondi kogumahuks oli 2,2 miljonit USD. 2009. a mais tehtud Eesti sissemakse suuruseks oli 4347 USD.

Samuti põhineb vabatahtlikel sissemaksetel Haagi konventsiooni teise protokolli raames loodud Relvakonflikti korral kultuuriväärtuste kaitse fond, kuhu Eesti tegi kultuuriministeeriumi vahenditest 2010. a detsembris 10 000 euro suuruse sissemakse. Hollandi ja Soome järel on Eesti kolmas riik, kes on sellesse fondi panustanud.

UNESCO osalusprogrammi 2010-2011 projektikonkursi tulemused

Kord kahe aasta tagant on kõigil UNESCO liikmesriikidel võimalus esitada rahvusliku komisjoni kaudu UNESCO tegevusvaldkondadega seotud projekte ja küsida rahalist toetust nende elluviimiseks.

2010. aastal täpsustas UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon osalusprogrammi projektide kriteeriume, tugedades suunitlust arengukoostööle. Konkursile laekus 19 projekti, millest valiti UNESCOle esitamiseks välja seitse. 2010. a. detsembri seisuga on UNESCO ametlikult teatanud nelja projekti heakskiitmisest. Raha eraldati järgmistele projektidele:

1. Valitsusväliste organisatsioonide kaasamine Ida-Euroopa, Kaukaasia ja Kesk-Aasia riikides veega seotud aastatuhande eesmärkide saavutamisse VVODE võrgustiku tugeddamise, suutlikkuse suurendamise ja säästva arengu hariduse kaudu.
Esitaja Peipsi Koostöö Keskus (25 000 USD)
2. Globaalne õiglus ja jätkusuutlik areng.
Esitaja MTÜ Jaan Tõnissoni Instituut, Maailmahariduse Keskus (25 000 USD)
3. Eesti kogemuse siirdamine Palestiina Omavalitsuse Haridusministeeriumile IKT kasutamisel hariduses.
Esitaja E-riigi Akadeemia SA (25 000 USD)
4. Teaduseetika ja vastutustundlik järelevalve Moldova kõrghariduses.
Esitaja MTÜ Eesti Noorte Teadlaste Akadeemia (20 000 USD)

UNESCO ERK sai Arengukoostöö Ümarlaua liikmeks

UNESCO ERK astus MTÜ Arengukoostöö Ümarlaua (AKÜ) liikmeks. Eesmärk on olla kursis arengukoostöö vallas toimuvaga nii Eestis kui välismaal valitsusväliste organisatsioonide tasemel. AKÜ on avalikes huvides tegutsev arengukoostööst huvitatud ja selle valdkonnaga tegelevate organisatsioonide vabatahtlik ühendus. AKÜ põhieesmärgiks on arengukoostöö alase poliitika tõhustamine, praktiline edendamine ja avalikkuse teavitamine arengukoostöö eesmärkidest ning selle osalemise võimalustest. Lisainfo: www.terveilm.net

UNESCO prioriteetide kajastamine "Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi arengukavas 2011-2015"

Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi arengukava aastateks 2011-2015 on aluseks Eesti avaliku sektori tegevusele arengukoostöö ja humanitaarabi valdkonnas. Arengukava annab võimaluse ka teistele partneritele avalikust ja erasektorist oma arengukoostööga seotud tegevusi planeerida.

UNESCO ERK taotles organisatsiooni käsitlemist arengukavas partnerina ja viis arengukavasse sisse järgmised ettepanekud:

1. Haridusvaldkonnas on UNESCO prioriteet programm "Haridus kõigile", mis kajastub uues arengukavas kui oluline ÜRO meede hariduse kättesaadavaks muutmisel arenguriikides.
2. Säästva arengu valdkonnas on UNESCO kaasatud kanalite ringi, mille kaudu toetada arenguriike oma kogemusega säästvast arengust, tõsta Eesti teadlikkust jätkusuutlikkuse ja keskkonna probleemidest.
3. Maailmahariduse valdkonnas kajastab arengukava UNESCO koolide võrgustikku kui meedet Eesti noorte teadlikkuse suurendamiseks arengukoostööst ja üleilmsetest arenguprobleemidest.
4. Kultuuri valdkonnas sisaldab arengukava viidet UNESCO kultuurikonventsioonidele.

Tallinnas toimub UNESCO egiidi all ülemaailmne giidide kongress

29.01.- 04.02.2011 toimub Tallinnas ülemaailmse giidide kutseorganisatsiooni WFTGA 14. kongress, mille korraldajaks on Tallinna giidide ühing. WFTGAsse kuulub ühingu enam kui 50 riigist kõigilt kontinentidelt. 1985. aastal asutatud WFTGA on juba 25 aastat tutvustanud maailma kultuuripärandit ning sel organisatsioonil on ka ametlikud sidemed UNESCOga. Seetõttu taotleti koostöös UNESCO ERKga ürituse korraldamist UNESCO egiidi all ja saadi selleks nõusolek.

Juubeliaasta kulminatsiooniks kujuneva kongressi ühe põhiettekande peab UNESCO peakorteri esindaja Hervé Barre. Üritusel arutletakse, kuidas võiks kõige paremini toimuda kultuuri vahendamine. Giidid just vahendamise tööd teevadki – näitavad, juhendavad, tõlgivad ja tõlgendavad, selgitavad erinevusi ja leiavad sarnasusi. Lisainfo <http://wftga2011.konverents.eu>

Avati Eesti vaimse kultuuripärandi nimistu

16. novembril avati Kultuuriministeriumi ning Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse eestvedamisel loodud Eesti vaimse kultuuripärandi nimistu, mille kodulehel <http://www.rahvakultuur.ee/vkpnimistu/> saab sõnas, pildis ja helis tutvuda esimeste sissekannetega. Nimistu keskmes on kogukondlikud ja kohalikud traditsioonid. Eesmärk on innustada igapäevaste märkama vaimset kultuuripärandit ning tegutsema selle hoidmise nimel. See annab kogukondadele võimaluse tutvustada oma pärandit ja ootab kõigi huviliste panust. Lugejale on nimistu sissevaateks oma kaasmaalaste ja kaasaegsete ellu ja mõttemaailma, kuna kajastab vaimset kultuuripärandit sellisena nagu see „elab“ ja toimib tänases ühiskonnas.

Nimistu loomiseks andis tuge liitumine UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooniga, mis käsitleb nimistut kui ühte vaimse pärandi hoidmise ja kaitsmise vahendit.

Baškiiri delegatsiooni külaskäik Eestisse

UNESCO poolt välja kuulutatud kultuuride lähenemise aasta raames külastasid Eestit Venemaa Baškortostani Vabariigi UNESCO Rahvusliku Komisjoni liikmed Ufa linnast. Külaskäik toimus rahvusvahelise ürituse „Balti dialoog – Salavat Julajevi jälgedes“ nime all.

Baškiiride rahvuskangelane ja armastatud rahvalaulik ehk akõnn Salavat Julajev (1754 - 1800) võttis osa Jemeljan Pugatšovi mässust. 1775. aastal saadeti Salavat Julajev karistuseks mässust osavõtu eest Paldiskisse sunnitööle. Paldiskis on talle püstitatud mälestussammas, talle on pühendatud nurk Paldiski Linnamuuseumis ning tema järgi on saanud nime Salavat Julajevi tee.

Baškortostani delegatsiooni kuulus 15 inimest ning nende ringreis hõlmas Eestit, Lätit, Leedut ja Kaliningradi. Eestit külastati 13.-15. detsembril 2010 ning tutvuti Eesti kultuuriliste ja ajalooliste vaatamisväärsustega Paldiskis ja Tallinnas. Üheks eesmärgiks oli kohtuda UNESCO ERK töötajatega ja Eesti UNESCO ühendkoolide võrgustiku inimestega, et sõlmida suhteid edaspidiseks koostööks. Kohtumine toimus 15. detsembril Tallinnas Õpetajate Maja ruumides. Baškiirid esinesid seal ka meeleoluka kontserdiga, mis tutvustas nende vaimset pärandit, ja esitlesid Baškortostani Vabariigi teematilist näitust.

Baškiiride kontsert Õpetajate Majas

Koostöös UNESCO ERKga asutati fond „Meie pärand“

13. detsembril kirjutati Tallinna Lauluväljaku klaassalis toimunud heategevuskontserdil alla fondi „Meie pärand“ asutamisleping. Fondi asutajateks on Vanalinna Hariduskolleegiumi MTÜ Miikaeli Ühendus, UNESCO ERK ja Eesti Muinsuskaitse Selts. Heategevuskontserdil esinesid VHK õpilased, õpetajad, lapsevanemad, vilistlased ja sõbrad ning selle tulu annetati vastloodud fondi. Asutajad loodavad, et fond innustab meid oma kultuuripärandit hoidma ning julgustab selle kasutamise üle otsustamises osalema.

Eesti tegevused

KALENDER

2.03.2011

UNESCO-L'OREALI
stipendiumide
üleandmine Pariisis

13.-14.04.2011

Veealuse
kultuuripärandi kaitse
konventsiooni
osalisriikide
üldkogu Pariisis

26.04-12.05.2011

Täitevkoogu
186.istung Pariisis

19.-29.06.2011

Maailmapärandi
komitee istung
Bahreinis

november 2011

VKP komitee istung
Indoneesias

Tallinna vanalinna kuulumine UNESCO maailmapärandi nimekirja tähendab ka kõrgendatud vastutustunnet meid ümbritseva ajaloolise keskkonna suhtes. Põhikirjaliselt on loodud fondi eesmärgiks ärgitada elanikkonda panustama kultuuripärandi hoidmisse ja väärtustamisse, nii et võimalikult palju esiisade pärandist säiliks järgnevatel põlvkondadele ja kujundaks neis valmisolekut olla pärandi tähendust mõistvateks pärijateks. Fond soovib anda oma panuse, et meie ajaloolised hooned ei seisaks tühjalt ega lagunekse, vaid oleksid täidetud tegevusega, mis sobib ajaloolisesse konteksti, ja seob kasvavaid põlvkondi eelmistega. Fond võimaldab koguda ja kasutada raha kultuuripärandi korrastamiseks, samuti koguda raha laokilejäänud hoonete omandamiseks, et neid korrastada ja avalikku kasutusse anda. Fondi esimeseks projektiks on aidata linnal korda teha Uus tn 19 asuv hoone, mida tuntakse Okasroosikese lossi nime all.

Fondi toetamiseks saab kanda raha MTÜ Miikaeli Ühenduse arveldusarvele 10220032807012 SEB pangas, selgitusse märkida ANNETUS fondile „MEIE PÄRAND“.

UNESCO ERKi esindab fondi nõukogu Marika Valk.

UNESCO filosoofiapäeva tähistamine

19. novembril tähistati Tallinnas Estonia talveaias UNESCO üleilmset filosoofiapäeva konverentsiga "Ajakirjanduse vabadus ja vastutus. Eile, täna, homme." Konverentsi korraldasid Tartu Ülikooli Eetikakeskus ja UNESCO ERK. Üritus toimus HTMi riikliku programmi "Eesti ühiskonna väärtusarendus 2009-2013" raames.

Põhiettekanetega esinesid konverentsil Marju Lauristin, Ivi Anna Masso, Rein Veidemann, Halliki Harro Loit ja Triin Ahonen. Paneeldiskussiooni juhatas Margit Sutrop. Arutelu keskseks küsimuseks oli seos ajakirjanduse vabaduse ja vastutuse vahel ning eesti ajakirjanduse võrdlus teiste demokraatlike riikide ajakirjandusega. Kas vajame hästitoimivat demokraatiat, et saaksime vastutustundliku ajakirjanduse, või hoopis vastutustundlikku ajakirjandust, et saada hästitoimivat demokraatiat? Millist rolli on ajakirjandus mänginud rahvuse eneseteadvuse kujundamisel, ühistes väärtustes kokkuleppimisel ja riikluse ülesehitamisel läbi aegade ja millist rolli peaks ta mängima täna? Kas ajakirjandus peaks pluralistlikkus ühiskonnas kujundama või kujutama (edastama) väärtusi?

Konverentsi veebiülekanet jälgis päeva jooksul pidevalt kuni 80 inimest. Konverentsist osavõtjad pidasid teemat väga aktuaalseks ning leidsid, et üritus vääriski ka jätkukonverentsi. UNESCO ERKst osalesid Marika Valk ja Triin Terasmaa.

Koolitus õpetajatele "Varjupaigataotlejad ja migrandid: käsitlemine koolikontekstis"

UNESCO ühendkoolide võrgustiku õpetajad osalesid 3.-4. detsembril Tallinnas toimunud koolitusel, mille korraldas Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni (IOM) Tallinna kontor PARE projekti raames. Koolitus käsitles migratsiooni- ja varjupaigatemaatikaga seonduvaid mõisteid ning integreerimist koolitundi. Koolitusel tutvustati erinevaid interaktiivseid õppematerjale ning töövahendeid. Samuti arutleti võimaluste üle, kuidas kaasata migratsiooni- ja varjupaigatemaatikat õppetundi. Oma kogemusi jagasid eksperdid Politsei- ja Piirivalveameti kodakondsuse- ja migratsiooniosakonna staatuse määratlemise büroost, Soome Espoo haridusüksusest ning IOMi Tallinna kontorist.

Rahvusvaheline UNESCO ühendkoolide foorum Kaasanis

21.- 25. novembril osalesid UNESCO ERK haridus- ja teadusprogrammide koordinaator Triin Terasmaa ja Narva Soldino Gümnaasiumi direktor Ljubov Fomina ühendkoolide foorumil, mille korraldas UNESCO Venemaa Rahvuslik Komisjon. Üritusel osalesid UNESCO ühendkoolide võrgustiku koordinaatorid Venemaalt, Eestist ning teistest endistest Nõukogude Liidu vabariikidest. Foorumi eesmärk oli kontaktide loomine ja värskendamine, teistele oma tegevuste tutvustamine ning kogemuste ja ideede jagamine. Suurt huvi näidati üles Eesti õppekavade ja hindamissüsteemi vastu, samuti vahetati kontakte Eestist partnerkoolide leidmise eesmärgil.

UNESCO tutvustamine tudengitele

16. novembril rääkis UNESCO ERK haridus- ja teadusprogrammide koordinaator Triin Terasmaa UNESCO tegemistest Tallinna Pedagoogilise Seminari rahvusvahelise noorsootöö tudengitele. Kuulamas oli 30 tudengit koos oma õppejõu Hannes Sildnikuga, üritus toimus Kultuuriministeeriumi saalis.

Lisaks oli varjupaiga- ja pagulaste teemal kutsutud rääkima Anne-Mai Helemäe Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni Tallinna kontorist.

Kogumik bioloogilise mitmekesisuse ja säästvat arengut toetava hariduse teemal

UNESCO koostab kogumikku, mille põhiteemaks on bioloogilise mitmekesisuse õppimine säästvat arengut toetava hariduse kaudu. Liikmesriikidel paluti edastada kogumiku tarbeks kasulikke näiteid selle valdkonnaga seotud õppetegevusest. Paluti kirjeldada häid kogemusi, grupitöö- või muid õppemeetodeid, ürituste läbiviimise näiteid, mis võiksid olla kasulikud ka teistele. UNESCO peakorter valib saadetute hulgast parimad näited, mida tutvustatakse kogumikus ja veebilehel. Eesti saatis kaks näidet Keskkonnaameti selleaastastest ettevõtmistest keskkonnahariduse valdkonnas. Edastatud materjali koostas Keskkonnaameti spetsialist Reet Kristian.

